

وَاللَّائِي يَأْتِينَ الْفَاحِشَةَ مِنْ نِسَائِكُمْ فَاَسْتَشْهَدُوا
 عَلَيْهِنَّ أَرْبَعَةً مِنْكُمْ فَإِنْ شَهِدُوا فَأَمْسِكُوهُنَّ فِي
 الْبُيُوتِ حَتَّى يَتَوَفَّاهُنَّ الْمَوْتُ أَوْ يَجْعَلَ اللَّهُ لَهُنَّ
 سَبِيلًا (15) وَاللَّذَانِ يَأْتِيَانِهَا مِنْكُمْ فَأَذَوْهُمَا فَإِنْ
 تَابَا وَاصْلَحَا فَأَعْرِضُوا عَنْهُمَا إِنَّ اللَّهَ كَانَ تَوَّابًا
 رَحِيمًا (16) إِنَّمَا التَّوْبَةُ عَلَى اللَّهِ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ
 السُّوءَ بِجَهَالَةٍ ثُمَّ يَتُوبُونَ مِنْ قَرِيبٍ فَأُولَئِكَ يَتُوبُ
 اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا (17) وَ لَيْسَتْ
 التَّوْبَةُ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ حَتَّى إِذَا حَضَرَ
 أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ إِنِّي تُبْتُ الْآنَ وَ لَا الَّذِينَ
 يَمُوتُونَ وَ هُمْ كُفَّارٌ أُولَئِكَ أَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا
 (18) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا يَحِلُّ لَكُمْ أَنْ تَرِثُوا

النِّسَاءَ كَرِهًا وَ لَا تَعْضُلُوهُنَّ لِتَذْهَبُوا بِبَعْضِ مَا
 آتَيْتُمُوهُنَّ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَنَّ بِفَاحِشَةٍ مُبَيَّنَةٍ وَ عَاشِرُوهُنَّ
 بِالْمَعْرُوفِ فَإِنْ كَرِهْتُمُوهُنَّ فَعَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا
 وَ يَجْعَلَ اللَّهُ فِيهِ خَيْرًا كَثِيرًا (19) وَ إِنْ أَرَدْتُمْ
 اسْتِبْدَالَ زَوْجٍ مَكَانَ زَوْجٍ وَ آتَيْتُمْ إِحْدَاهُنَّ قِنطَارًا
 فَلَا تَأْخُذُوا مِنْهُ شَيْئًا أَ تَأْخُذُونَهُ بُهْتَانًا وَإِثْمًا مُبِينًا
 (20) وَ كَيْفَ تَأْخُذُونَهُ وَقَدْ أَفْضَى بَعْضُكُمْ إِلَى
 بَعْضٍ وَ أَخَذَنْ مِنْكُمْ مِيثَاقًا غَلِيظًا (21) وَ لَا
 تَنْكِحُوا مَا نَكَحَ آبَاؤُكُمْ مِنَ النِّسَاءِ إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ
 إِنَّهُ كَانَ فَاحِشَةً وَ مَقْتًا وَ سَاءَ سَبِيلًا (22)

If any of your women are guilty of lewdness, take the evidence of four (reliable) witnesses from amongst you against them; and if they testify, confine them to houses until death do claim them, or Allah ordain for them some (other) way. If two persons among

~~~~~

you are guilty of lewdness, punish them both. If they repent and amend, leave them alone; for Allah is oft-returning, most merciful. Allah accepts the repentance of those who do evil in ignorance and repent soon afterwards; to them will Allah turn in mercy: for Allah is full of knowledge and wisdom. Of no effect is the repentance of those who continue to do evil, until death faces one of them, and he says, "Now have I repented indeed;" nor of those who die rejecting faith: for them have We prepared a punishment most grievous. O ye who believe! Ye are forbidden to inherit women against their will. Nor should ye treat them with harshness, that ye may take away part of the dower ye have given them,— except where they have been guilty of open lewdness; on the contrary live with them on a footing of kindness and equity. If ye take a dislike to them it may be that ye dislike a thing, and Allah brings about through it a great deal of good. But if ye decide to take one wife in place of another, even if ye had given the latter a whole treasure for dower, take not the least bit of it back: Would ye take it by slander and manifest wrong? And how could ye take it when ye have gone in unto each other, and they have taken from you a solemn covenant? And marry not women whom your fathers married,— except what is past: It was shameful and odious,— an abominable custom indeed.

تمہاری عورتوں میں سے جو بدکاری کی مرتکب ہوں ان پر اپنے میں سے چار

آدمیوں کی گواہی لو، اور اگر چار آدمی گواہی دے دیں تو ان کو گھروں میں بند

رکھو یہاں تک کہ انہیں موت آجائے، یا اللہ ان کے لئے کوئی راستہ نکال

دے۔ اور تم میں سے جو اس فعل کا ارتکاب کریں ان دونوں کو تکلیف دو،

=====

پھر اگر وہ توبہ کریں اور اپنی اصلاح کر لیں تو انھیں چھوڑ دو کہ اللہ بہت توبہ قبول کرنے والا اور رحم فرمانے والا ہے۔ ہاں یہ جان لو کہ اللہ پر توبہ کی قبولیت کا حق انہی لوگوں کے لئے ہے، جو نادانی کی وجہ سے کوئی برا فعل کر گزرتے ہیں اور اس کے بعد جلدی ہی توبہ کر لیتے ہیں۔ ایسے لوگوں پر اللہ اپنی نظر عنایت سے پھر متوجہ ہو جاتا ہے اور اللہ ساری باتوں کی خبر رکھنے والا اور حکیم و دانایا ہے۔ مگر توبہ ان لوگوں کے لئے نہیں ہے جو برے کام کئے چلے جاتے ہیں، یہاں تک کہ جب انہیں سے کسی کی موت کا وقت آ جاتا ہے، اس وقت وہ کہتا ہے کہ اب میں نے توبہ کی۔ اور اسی طرح توبہ ان لوگوں کے لئے بھی نہیں ہے جو مرتے دم تک کافر رہیں۔ ایسے لوگوں کے لئے تو ہم نے دردناک سزا تیار کر رکھی ہے۔ اے لوگو جو ایمان لائے ہو، تمہارے لئے یہ حلال نہیں ہے کہ زبردستی عورتوں کے وارث بن بیٹھو۔ اور نہ یہ حلال ہے کہ انھیں تنگ کر کے اس مہر کا کچھ حصہ اڑالینے کی کوشش کرو جو تم انھیں دے چکے ہو۔ ہاں اگر وہ کسی صریح بد چلنی کی مرتکب ہوں (تو

=====

ضرور تمہیں تنگ کرنے کا حق ہے) ان کے ساتھ بھلے طریقے سے زندگی
 بسر کرو۔ اگر وہ تمہیں ناپسند ہوں تو ہو سکتا ہے کہ ایک چیز تمہیں پسند نہ ہو
 مگر اللہ نے اسی میں بہت کچھ بھلائی رکھ دی ہو۔ اور اگر تم ایک بیوی کی جگہ
 دوسری بیوی لے آنے کا ارادہ ہی کر لو تو خواہ تم نے اسے ڈھیر سامال ہی کیوں
 نہ دیا ہو، اس میں سے کچھ واپس نہ لینا۔ کیا تم اسے بہتان لگا کر اور صریح ظلم
 کر کے واپس لو گے؟ اور آخر تم اسے کس طرح لے لو گے جب کہ تم ایک
 دوسرے سے لطف اندوز ہو چکے ہو اور وہ تم سے پختہ عہد لے چکی ہیں؟ اور
 جن عورتوں سے تمہارے باپ نکاح کر چکے ہوں ان سے ہر گز نکاح نہ کرو،
 مگر جو پہلے ہو چکا سو ہو چکا۔ درحقیقت یہ ایک بے حیائی کا فعل ہے، ناپسندیدہ
 ہے اور برا چلن ہے۔

तुम्हारी औरतों में से जो बदकारी की मुर्तकिब हों उनपर अपने में से
 चार आदमियों की गवाही लो, और अगर चार आदमी गवाही दे दें तो
 उनको घरों में बन्द रखो, यहाँ तक कि उन्हें मौत आ जाए या अल्लाह
 उनके लिए कोई रास्ता निकाल दे । और तुममें से जो इस फेल का
 इर्तिकाब करें उन दोनों को तकलीफ़ दो, फिर अगर वे तौबा करें और
 अपनी इसलाह कर लें तो उन्हें छोड़ दो कि अल्लाह बहुत तौबा कबूल

करनेवाला और रहम फरमानेवाला है । हाँ, यह जान लो कि अल्लाह पर तौबा की कबूलियत का हक़ उन्हीं लोगों के लिए है जो नादानी की वजह से कोई बुरा फ़ैल कर गुज़रते हैं और उसके बाद जल्दी ही तौबा कर लेते हैं । ऐसे लोगों पर अल्लाह अपनी नज़रे-इनायात से फिर मुतवज्जिह हो जाता है, और अल्लाह सारी बातों की ख़बर रखनेवाला और हकीम व दाना है । मगर तौबा उन लोगों के लिए नहीं है जो बुरे काम किए चले जाते हैं यहाँ तक कि जब उनमें से किसी की मौत का वक़्त आ जाता है उस वक़्त वह कहता है कि अब मैंने तौबा की । और इसी तरह तौबा उन लोगों के लिए भी नहीं है जो मरते दम तक काफ़िर रहें । ऐसे लोगों के लिए तो हमने दर्दनाक सज़ा तैयार कर रखी है । ऐ लोगो जो ईमान लाए हो, तुम्हारे लिए यह हलाल नहीं है कि ज़बरदस्ती औरतों के वारिस बन बैठो । और न यह हलाल है कि उन्हें तंग करके उस महर का कुछ हिस्सा उड़ा लेने की कोशिश करो जो तुम उन्हें दे चुके हो । हाँ, अगर वे किसी सरीह बदचलनी की मुर्तकिब हों (तो ज़रूर तुम्हें तंग करने का हक़ है) । उनके साथ भले तरीक़े से ज़िन्दगी बसर करो । अगर वे तुम्हें नापसन्द हों तो हो सकता है कि एक चीज़ तुम्हें पसन्द न हो मगर अल्लाह ने उसी में बहुत कुछ भलाई रख दी हो । और अगर तुम एक बीवी की जगह दूसरी बीवी ले आने का इरादा ही कर लो तो खाह तुमने उसे ढेर-सा माल ही क्यों न दिया हो, उसमें से कुछ वापस न लेना । क्या तुम उसे बहुतान लगाकर और सरीह जुल्म करके वापस लोगे? और आखिर तुम उसे किस तरह ले लोगे जब कि तुम एक-दूसरे से लुत्फ़अंदोज़ हो चुके हो और वे तुमसे पुख़्ता अहद ले चुकी हैं? और जिन औरतों से

~~~~~

तुम्हारे बाप निकाह कर चुके हों उनसे हरगिज़ निकाह न करो, मगर
जो पहले हो चुका सो हो चुका । दरहकीकत यह एक बेहयाई का फ़ेल
है, नापसन्दीदा है और बुरा चलन है ।

~~~~~